LAISVĘ LIETUVA

NR. 6 (1123) S. PAULO — BRASIL — 1970 M. VASARIO — FEVEREIRO 6 D. - XXII METAI

PLACIAJAME PASAULYJE

VATIKANAS

SVARBUS ŠV. TĖVO ŽODIS

Pirmą dieną vasario Šv. Tėvas Paulius VI tarė labai atvirą ir svarų žodį dėl kunigų celibato. Kalbėjo šv. Petro aikštėje susirinkusiai didelei miniai žmonių. Jis pasakė:

«KUNIGŲ CELIBATAS YRA LABAI SVARBUS (CAPITAL) BAŽNYČIOS ISTATYMAS. JO NEGALIMA NEI PANAIKINTI, NEI DĖL JO GINČYTIS. Šiais laikais celibatas yra reikalingesnis negu kada nors anksčiau. Ji panaikinti būtų atžagareviškas darbas (retrocesso).

AR TAI ATSAKYMAS OLANDAMS

Jau žinome, kad Olandijos vyskupai, kunigai, vienuoliai ir pasauliečiai žmonės susirinkę į sinodą nutarė kreiptis į Šv. Tėvą, prašydami panaikinti kunigų celibatą (t. y. draudimą kunigams vesti žmonas). Tą prašymą šv, Tėvui įteikti turėjo Olandijos kardinolas Bernardas Alfrinkas. Jam dar netvykus Romon, šv. Tėvas vasario 1 d. viešai ir aiškiai pasakė, jog celibato panaikinti negalima. Nereikia to klausimo nė svarstyti. Kodėl šv. Tėvas taip labai "užsispyrė"? Jis pats taip sako:

"NORS SUNKUS, BET REIKALINGAS"

Nėr jokios abejonės, celibatas yra sunkus dalykas. Bet kaip tik todėl jis žavi ir traukia kilnias jaunas širdis ir yra reikalingas mūsų laikų reikalavimamš patenkinti.

Popiežius dar pabrėžė: "Kunigystės celibatas yra stipriausias ir svarbiausias Dievo karalystės liudininkas, yra ypatingai vertingas tikėjimo, vilties ir meilės ženklas, yra su nieku nesulyginama sąlyga visiškai atsidėti sielovados pareigoms ir nuolatinė krikščioniškos tobulybės askezė.

VISKĄ PALIEKA

Kunigas ir toliau turi būti toks žmogus, kuris viską paliko, apleido, kad galėtų sekti Dievu, kad galėtų visiškai išskirtinai ir visa širdimi atsidėti savo broliu tarnybai.

Tais trumpais sakiniais šv. Tėvas išsakė visą kunigo — tikro Dievo Bažnyčios ir žmonių tarno — pašaukimo didingumą ir garbę.

IR TO NEPAKAKO?

Tačiau, atrodo, jog ir tokių aiškių popiežiaus žodžių dar nepakako įsikarščiavusiems celibato priešams apraminti. Jei tiesa, ką laikraščiai rašo, tai Olandijos vyskupai susirinkę po Popiežiaus kalbos, taręsi, ir nusprendę, jog tie labai aiškūs popiežiaus žodžiai nebaigę diskusijų, ar celibatą panaikinti, ar toliau palikti. Italijos kažkuris laikraštis parašė, girdi popiežius šį kartą neka bėjęs kaip popiežius visai Katalikų Bažnyčiai, o kalbėjęs tik kaip Romos vyskupijos vyskupas, tik pareiškęs savo nuomonę, kurią galima diskutuoti. I tai žymusis kardinolas Jean Danielou atsakė: "Popiežius sek madienį kalbėjo kaip Katalikų Bažnyčios galva, visai Bažnyčiai ir todėl su pilnu savo autoritetu Jis taip pat pabrėžė, jog celibato klausimą kelia tie Bažnyčios žmonės, kurie nori susilpninti popiežiaus auteritetą.

GRABNYČIŲ PAMALDOSE

antrą vasario, popiežius pasakė: "Moderniškąjį žmogų apakina mintis, jog žmogus žemėje yra visų svarbiausias viso centras (antropocentriš kumas) taip, kad kaikurie Bažnyčios žmonės per tai pamiršta net jog yra Dievas, ne besupranta, jog tikėjimas yra objektyvi tiesa, nebejunta šventumo prasmės, nei tikro sios žmogaus išganymo dramos.

Tikrai tuos Bažnyčios žmones tiek apžavėjo žemiškos pažangos blizgučiai, kad jie nebeįžiūri amžinųjų dieviškųjų vertybių, kurios nemažiau galioja ir šiais moderniaisiais laikais ir galios iki pasaulio pabaigai, kad Bažnyčia negali jų išsižadėti.

MELAVO SUSIRIESDAMI

Š. Amerikos dienraščiui The New York Times paskelbus žinutę, jog Prancūzija pardavė Libijai (arabams) daug lėktuvų, šaunūs valdžios vyrai ėmė energingai sakyti, jog tai netiesa. Vėliau pasaulinei spaudai nenutylant, ir spėliojant, kiek tų lėktuvų parduota, pagaliau iškišo ylą iš maišo: parduota 110 moderniškiausių kovos lėktuvų.

KAM REIKALINGI?

Libijos respublika Afrikoje esanti didesnė už Prancūziją ir turi labai daug aliejaus. Bet gyventojų tik apie pusantro milijono. Kariuomenė mažytė. Kam jai prireikė tiek daug moderniškiausių lėktuvų, kai neturi net savo paruoštų lakūnų? Išvada peršasi savaime; ji tuos lėktuvus perleis Egiptui ir kitiems arabų kraštams, kovojantiems su Izraeliu.

TRIUKŠMAS. Iš to kilo savotiškas triukšmas pasaulio spaudoje, puolama Prancūzijos vyriausybė kad palaikanti karą prieš žydus savo nešvaraus pelno išrokavimais.

Prancūzijos ministeriai teisinasi, kad Anglija ir Amerika irgi parduodančios ginklus... Žodžiu "Puodas katilą vanoja, o abu labu tokiu", anot mūsų senos patarlės.

Šiaurės Amerika, nenorėdama, kad arabai išskerstų žydus, Palestinoje, tikriausiai parduos savo moderniuosius "Phantom" lėktuvus Izraeliui jėgų lygsvarai atstatyti.

DIKTATORIAUS GELBĖTOJAI

Kubos komunistiniam diktatoriui sunkiai sekasi savąjį rojų kurti, Kraštas skursta, trūksta maisto ir kitų prekių. Ir štai atsirado gailestingos širdies vyrų politikų, kurie pradeda verkšlenti, jog reikia Kubą gelbėti, jog reikia diktatorių Fidel Castro įsileisti Pietų Amerikos respublikų sąjungon, pradėti varyti su juo prekybą. Tokią giesmelę pradėjo giedoti Venezuelos, Peru ir Bolivijos diktatoriai, kuriems tas Castro pridarė daugiausiai bėdos, pasiųsdamas savo raudonuosius partizanus ir bandydamas ten įvesti komunistinę santvarką. Visi diktatoriai panašus į viens kitą, ar raudoni, ar rudi, ar juodi, Juk ir diktatorius Stalinas bučiavosi su diktatorium Hitleriu ir viens kitą svetimomis žemėmis apdovanojo.

ČEKOSLOVAKIJA

Šitame nelaimingame krašte, po Maskvos bizūnu ir raudonosios kariuomenės pagalba pašalinti iš valdžios vietų ir iš komunistų partijos visi aukštieji pareigūnai, kurie su buvusiu ministrų pirmininku Dubčeku bandė sušvelninti komunistinį režimą, pagerinti žmonių ekonominį gyvenimą ir duoti jiems kiek daugiau laisvės. Daug buvusių komunistų areštuojama, varoma jų suniekinimo propagandą per spaudą radiją ir televiziją. Visas komunistinio netvarkingo ūkio bėdas verčiama ant jų galvos. Pats Dubčekas paskirtas, neva, Čekoslovakijos ambasadorium Turkijai, bet praktiškai yra iš krašto ištremtas, Iki šiol jis iš partijos dar neišmestas. Bet spauda pradėjo ir jį smarkiai pulti ir, atrodo neilgai laukus, jis bus teisiamas ir baudžiamas. Ir už ką? Už tai kad drįso kitaip galvoti ir veikti, negu patinka Maskvos raudoniesiems viešpačiams! Komunistų rojuje yra tik viena didžiausia laisvė: visada pritarti ir daryti tai ką liepia visa galinčioji, visa žinančioji ir niekada neklystančioji partija.

Lenkų spauda Australijoje, kaip matyti iš «Wiadomosci Polskie» laikraščio, leidžiamo Sydney mieste praėjusių metų lapkričio 23 dienos laidos, naudojasi Eltos žiniomis. Laikraštis rašo. «Žinios apie katalikų Bažnyčios persekiojimą Lietuvoje pasiekia New jorke veikianti Lietuvos Išlaisvinimo komiteto židinį — Eltą.

Paminėjęs apie Eltos teiktas informacijas apie lietuvių dvasininkų persekiojimus, laikraštis rašo, kad Bažnyčios padėtis sunki, ir nurodo į Vilniaus katedros likimą, į dvasinės seminarijos Kaune suvaržymus, sunkią kunigų padėtį ir kt.

(ELTA)

Lietuvoje kailinių žvėrelių augintojai smarkiai dirba, bet ne savo krašto vartotojams, bet Leningrado kailių fabrikui.

Prieš pat 1969 metų pabaigą Vilkijos žvėrelių ūkis leningradiečiams pristatęs apie 5400 šiaurės žydrųjų, 4200 lapių ir daugiau kaip 20.000 audinių kailiukų. Kiekvienas žvėrelio kailis davęs 15 rb. pelno, o viso iš žvėrelių fermos gauta apie pusę milijono rublių pajamų. Panašiai sekasi ir lapių ūkiui.

(ELTA)

Kandidatai i Antraja Brazilijos Lietuviu Bendruomenės Taryba ir Revizijos Komisija

KANDIDATAI I BENDRUOMENĖS TARYBĄ

1. Bačelis, Zenonas .. .. Centras
2. Baužys, Juozas .. .. Vila Zelina
3. Bajorinas, Jonas .. .. São Caetano
4. Braslauskaitė, Mirna .. .. .. Moóca
5. Banys, Vincas .. .. Vila Zelina
6. Bagdžius, Jonas .. .. Vila Libaneza
7. Čiuviuskas, Juozas .. .. .. Parque da Moóca
9. Dimša, Jonas .. .. Moóca
10. Jodelis, Jonas .. .. Vila Zelina
11. Jurevičius, Stasys .. .. .. Parque das Nações
12. Klimas, Henrikas .. .. Jaçanã
13. Kutka, Vincas .. .. Vila Bela
14. Kubiliūnienė Eugenija .. .. .. Vila Anastacio
15 Kubiliūnas, Stasys .. .. .. Vila Anastacio
16. Matelionytė, Ona .. .. Casa Verde
17. Mikuckis, Pranas .. .. Centras
18, Masiulis, Juozas .. .. Vila Bela
19. Magila Albertas .. .. Vila Bela
20. Lisauskas, Juozas .. .. S. Caetano-Utinga
21. Petraitis, Alfonsas .. .. .. Sumaré
22. Putvinskas, Vacys .. .. Vila Anastacio
23. Rimkevičius, Kazys .. .. .. Vila Zelina
24 Šimonis, Petras .. .. Vila Zelina
25. Šimbelis, Antanas .. .. Lapa
26. Sliesoraitis, Jurgis .. .. .. Santo Amaro
27. Stankūnaitė, Ona .. .. Casa Verde
28. Steponaitis, Vladas .. .. .. Vila Anastacio
29. Šepetaskas, Jonas .. .. Parque da Moôca
30. Tijunėlis, Juozas .. .. Casa Verde
31. Triubienė, Angelika .. .. .. Vila Zelina
32. Tamaliūnas, Motiejus .. .. .. Parque da Mooca
33. Tumėnas, Anupras. .. .. .. Sapopemba
34. Vidmantas, Elena .. .. Bom Retiro
35 Vinkšnaitienė Magdalena Vila Zelina
36. Vidmantas Aldutė-Antanina .. Bom Retiro

KANDIDATAI REVIZIJOS KOMISIJON

1. Braslauskas Rikardas .. Mooca
2. Gaigalas, Longinas .. Vila Santa Izabel
3. Paleckis, Mečys .. Santo Amaro
4. kun. Šeškevičius, Juozas .. Cipo
5. Triubas, Kazys .. Vila Zelina.

Balsavimai į antrąją B. L. Bendruomenės Tarybą bus šių metų kovo 22 dieną (Verbų sekmadienį) nuo 9 val. ryto iki 18 vakaro. Kur ir kokiu būdu balsuoti, bus nurodymai kitame M.L. numeryje.

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

Pavergtoji Lietuva

KULTŪROS ŽINIOS

Vilniaus valst. operos ir baleto teatras, jam pasirašius sutartį su Maskvos Didžiuoju teatru, nuo sausio mėn. 22 d. 10 dienų vaidins Didž. teatre ir dar Kremliaus Kongresų rūmų salėje. Joje ir baigiamasis iškilmingas koncertas.

✦

Vilniaus operos — baleto teatras vyksta Maskvon ketvirtą kartą, tačiau Didžiajame teatre gastroliuos pirmą kart. 10 dienų gastrolėse numatyta parodyti keturias operas ir vieną baletą.

✦

Būdinga, kad maskviečių publiką supažindinti su lietuvių teatro siekimais ar kūrybiniais bruožais parinktos dvi lietuvių kūrėjų operos, pasižyminčios tendencija bei vad. «buržuazinio nacionalizmo» smerkimu. Tai V. Paltanavičiaus opera «Kryžkelė» ir paties operos-baleto teatro direktoriaus V. Laurušo «Paklydę paukščiai», kuriuose piktai puolami lietuviai išeiviai, nuo komunizmo «rojaus» pasitraukę į Vakarus.

✦

Dar vežamas ir atnaujintas J. Indros baletas «Audronė» bei dvi klasikinės operos, ruso A. Rubinšteino «Demonas» ir italo Verdi «Rigoletto».

Kaip paaiškėjo, prieš išvykdamas į Maskvą, vilniškis teatras verčiamas atlikti papildomas dekoracijas, nes maskvinės operos scenos plotis — didesnis

Vilniuje, operos ir baleto teatre vėl atnaujintas J. Indros baletas «Audronė». Jis buvo pastatytas 1957 metais (baletmeisteris V. Grivickas) ir scenoje buvo pasirodęs daugiau kaip 80 kartų.

Baletas turėjęs sėkmės ir Maskvoje bei Leningrade. Dabar, jį atnaujinus, jis kiek pagyvintas. Audronės vaidmenį atlieka V. S. Masaniovaitė.

✦

Vilniaus kino teatruose, net keliuose, metų pabaigoje turėjo didžiausią sėkmę seniau pagamintas JAV filmas «Geriausi mūsų gyvenimo metai» (dalyv. Frederic March). Jį teigiamai vertino ir spauda, teigusi, kad režisierius, W. Wyler, filme išvengęs «šlovinti amerikietinį gyvenimą ir būdą».

✦

Vilniečiai nepaprastai domėjosi ir prancūzų pastatymo, taip pat nebe naujos gamybos filmu, «Anželika — angelų markizė». Kiek patirta, į abu filmus dažnai pritrūksta bilietų, tuo tarpu kino teatruose, kur rodomi sovietų ar kitų respublikų gaminiai, tuščių vietų — šimtai.

✦

Ryšium su kompozitoriaus Juozo Naujalio gimimo 100-siomis metinėmis Kauno vidurinei meno mokyklai buvo suteiktas Juozo Naujalio vardas.

✦

Lietuvoje gruodžio mėn paminėtas dviejų kultūros veikėjų, nusipelniusių dar nepriklausomos Lietuvos laikmečiu, 70-sios gimimo sukaktys.

✦

JADVYGOS ČIURLIONYTĖS, Mikalojaus Konstantino seses 70-ji gimimo sukaktis paminėta spaudoje ir viešu posėdžiu. Vyt. Landsbergis «Tiesoje" (291 nr., gruodžio 17) teigia, kad «neįsivaizduotume dabar lietuvių muzikos be Jadvygos Čiurlionytės asmens ir darbų Liaudies daina, tai svarbiausia, nors nevienintelė sukaktuvininkės veiklos sritis».

✦

Pirmasis ir labai vertingas Čiurlionytės rinkinys pasirodė 1936 metais, — tai «Lietuvių liaudies melodijos». Vėliau, po karo, pasirodė kiti Čiurlionytės veikalai, kaip bibliografine retenybe virtę, «Lietuvių liaudies dainos vaikams» ir «Lietuvių liaudies dainos». Ji suredagavo, 1957-65 metais išspausdintus, M. K. Čiurlionio 217 kūrinių. Pastaraisiais metas pasirodė dar monografija apie lietuvių liaudies dainas rusų ir gimtąja kalba ir jau spaudai parvoštas naujas veikalas — apie M. K. Čiurlionį.

✦

AUGUSTINAS GRICIUS buvo antrasis gruodžio mėnesį plačiau paminėtas ir pagerbtas jo 70-čio proga.

✦

Režimas rašytoją dabar gerbia, tačiau toji pati bolševikinė santvarka rašytoją-dramaturgą Gricių žiauriai «pagostė», 1941 metais jį ištremdama į Sibiro tremtį, iš kurios Gricius tegrįžo po visos eilės metų. Apie tai dabar neįžodeliu neužsimenama ir J. Lankutis straipsnyje apie Gricių («Literatūra ir Menas», nr. 50, gruodžio 13) vos prabėgomis lepteli apie «tokius rūsčius metus tiek teatre, tiek gyvenime».

✦

J. Lankutis vis dėlto teigiamai kelia ir pirmojo tarpsnio nepriklausomos Lietuvos laikmečiu, Griciaus kūrybą, kuri, esą, dar nepraradusi savo literatūrinės vertės iki šiol.

✦

Vėliau, pasak Lankučio, Griciaus satyra ir jumoras įgavę aštrų socialinį — politinį atspalvį. Rašytojas, ir pokario metu buvo, palyginti, produktyvus, tačiau jo mėginimai perdirbinėti kūrinius (iš komedijų į dramas) liudijo, kad Griciui nebelengva, su satyriko talentu, pliekti ne tik «buržuazijos ponus, bet ir bolševikinio režimo neigiamybes.

✦

A. Griciaus sukaktis Vilniuje paminėta gruodžio 13 dieną, nors 70 metų rašytojui sukako gruodžio 25 dieną.

✦

Gricių sveikino ne tik rašytojai, partija, bet ir beveik visų svarbiausių laikraščių redaktoriai ar atstovai. Griciui linkėta atkreipti dėmesį į atsiminimus, kurių žiupsnį jis jau paskelbęs. «Jis gali papasakoti daug mums ar plačiav nenušviestų dalykų...» — skelbia Lankutis. Jam čia padėtų «tiesos ir savosios kultūros meilė»... Bet, būtų galima paklausti, ar padėtų «meilė» režimui, santvarkai, kurios «dėka» rašytojas daugelį metų iškentėjo Sibiro plotuose?

(ELTA)

LAIKRAŠTIS «Kronika» Rusijoje pasirodo tam tikrais tarpsniais, tai verčia daryti išvadą, kad leidinys turi vis naujų skaitytojų bei platintojų. Jo straipsniai, kaip nurodoma Bostono dienraštyje, be polemikos atspalvio ir pateikia daugiau faktiškąją, gryną medžia. Tai atitika naujosios sovietų kartos būdinguosius bruožus — šioji vengia kelti ideologinius klausimus ir leistis į teoretinius išvedžiojimus. Dėl to «Kronikos» poveikis į skaitytojus, palyginus su įprastiniais totalitarizmo puolimais žymiai veiksmingesnis.

Laikraštis skelbia duomenis apie nepasitenkinimo reiškinius visame krašte, jis pateikia atvirų laiškų tekstus, įvairių, sovietinio režimo persekiojamų mažumų atsišaukimus, nurodo į kitų pogrindžio leidinių turinį, visa tai liudikad «Kronika» turi platintojų bei talkininkų visoje Sovietų Sąjungoje.

Minėtas leidinys yra virtęs protesto Sovietijoje garsiakalbiu. Jis skelbia žinias apie bylas, paskirų kovotojų už laisvę, Suėmimus, nepasitenkinimo bei netvarkos reiškinius krašto darbininkų tarpe, režimui nepalankų sąjūdį ne tik sovietų kariuomenėje, bet net ir saugumo pareigūnų tarpe.

Kritusieji už laisve

VLADAS RAMOJUS

(ęsinys)

«Partizanams nebūtų neįmanoma išsilaikyti be užsimaskavusių bičiulių paramos. Ta pagalba buvo apgalvota ir labai budri. Vieną vasarą praleidau miestelyje K. vargoninkaudamas. Sužinojau, kad netolimoje klebonijoje buvo ištisus metus slaugomas ir slepiamas «žaliukas», žymus partizanų vadas. Kiek teko pergyventi per dažnas raudonųjų kratas!. Keliais atvejais tik Dievo malonė išgelbėjo Vieną anksų žiemos rytą staiga įsiveržia raudonieji pro virtuvės duris. Brolis «žaliukas» vos spejo pro kitas duris išbėgti bažnyčion. Naktį buvo naujai pasnigę. Sumani šeimininkė drebančiomis rankomis griebia šluotą ir išbėga sniego šluoti, kad sunaikintų pėdsakus. Tą vasarą skaičiau to paties vado redaguotus pogrindžio lapelius, žinomus visoje apylinkėje. Jis tebegyveno netoliese...» (K. Balčys, «I laisvę» 1955 m. Nr. 5).

SUDEGINTA MOTINA

Minėdami partizanus, negalim užmiršti ir lietuvės partizanų motinos, kuri išleidusi savo sūnus ar dukras sunkiai kovoti už tautos laisvę ir ateitį, pasiliko namie laukti okupantų keršto. Tragiškų partizanų motinų likimo pavyzdžių yra tūkstančiai. Nors vienos jų pavyzdys teprimena ir kitas didvyres.

«Paėmiau savo mamytę iš pelenų. Kažkas davė arklį su vežimu, iki nakties nuvežiau į krūmus, o sutemus, draugų padedama, palaidojau be karsto, neaimanuodama, be varpų — šalia keturių vyrų kapo. Rytą žmonės, susirinkę bažnyčion, veltui klausinėjo, kieno naujas kapas...» Taip rašo dukra, buvusi partizanė, iš Sibiro tremties, apie savo motinos laidotuves Panevėžio apylinkėse 1945 m. gegužės mėnesį.

Čia minimos sudegintos motinos šeima buvo mažažemiai ūkininkai. Turėjo tik 6 ha. žemės ir augino 7 vaikus. Gyvenime buvo ir šviesių ir tamsių valandų. Bet vaikus stengėsi leisti į mokslą, juos šviesti ir vesti į laimingesnę ateitį. Kad ir mažažemiai bei neturtingi buvo, bet sugebėjo imti net 14 laikraščių, o tėvas buvo šaulys.

Kai atėjo į Lietuvą bolševikai, šios patriotiškos mažažemių lietuvių ūkininkų šeimos gyvenimą sukrėtė iš pagrindų. Tėvas pasikeitė, liko abejingas, ir rūpestis likimu jo neapleido. Klausydavosi radijo is užsienio ir sekė slaptąją pogrindžio spaudą. Pirmuoju bolševikmečiu ir nacių okupacijos metais betgi išliko nepaliesti.

Antrą sykį bolševikams grįžtant į Lietuvą, kai besitraukiantieji į Vakarus kaikurie iš jo vaikų atvyko atsisveikinti su tėvu, jis kietai pasakė niekur nesitrauksią ir net pasisakė nepasitikįs Vakarais.

Pasiliko namie su kaikuriais vaikais, Panevėžio apskrityje.

1945 metais balandžio mėnesį milicija išsivedė mažažemį ūkio savininką ir septynių vaikų tėvą. Jis nebesugrįžo į namus, Tų pačių metų gegužio 12 į 13 dienos naktį atvykę milicininkai, stribai ir enkavedistai uždegė trobesius, kuriuose buvo jo žmona, septynių vaikų motina, išmokiusi juos būti lietuviais patriotais ir kovoti už Lietuvos laisvę, kai pavojai kabės virš gimtosios žemės.

Kai liepsnos siaubė gyvenamąjį namą suten esančia motinėle, laukuose buvusi viena iš jos dukrų — partizanė — matė tą vaizdą...

«Taip skaudu buvo žiūrėti. Žinojau, kad mama liepsnose. Stovėjau, rėkiau, bet niekas man neleido gelbėti ..», rašo dukra iš tremties tolimuose Rusijos plotuose.

Taip ir sudegė partizanų motina nakties liepsnose, ir palaidojo ją be karsto, be varpų skambėjimo, šalia keturių vyrų duobės... O duktė, palaidojusi motiną (antroji duktė, ne anoji partizanė) už tą paslaugą savo motinai iš bolševikų gavo 10 metų Sibiro katorgos!

Ar žino pasaulis baisesnes istorijas už čia aprašomą ir kitas panašias, kurios buvo tokios dažnos pokario metais Stalino pasigrobtoje Lietuvoje?

Su didžia pagarba minim visus žuvusius ir su begaliniu skausmu. Didžiausia pagarba priklauso motinoms, kurios ne tik išaugino galiūnus tautai, bet ir pačios atidavė gyvybes.

LELIŪNAI IR VYŽLONOS

Utenos apskr. laisvės kovotojus dar vis tebegaubia tyla. Tik vienas kitas mus pasiekęs aprašymas liudija, kad ir Utenos apskrityje partizanų kovos buvo stiprios. Štai B. Kviklio išleistoji «Mūsų Lietuva», II tomas aprašo:

«1944 m. liepos gale Leliūnus ir apylinkes bolševikai užėmė nesutikdami jokio pasipriešinimo. Sudarytas 60 vyrų reitasis milicijos būrys susidedąs iš rusų karėivių, vietinių rusų ir keleto lietuvių išdavikų.

(Bus daugiau)

MŪSŲ LIETUVA

«NOSSA LITUANIA»
RUA JUATINDIBA, 20
SÃO P AULO, 13 S.P.
TELEF. 273-0338

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS
DIRETOR RESPONSAVEL DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: JONAS KIDYKAS
Administr.: Jonas Bružikas
PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr.$ 20,00 visoje P. Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA NCr.$ 100 00.
Paskiro Nr. Kaina Cr.$0 40
SKELBIMAI: pirmame puslapyje NCr. $ 40,00 paskutiniajame NCr$ 20,00. viduriniuose puslapiuose NCr.15.00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Viena desimtmeti palydint

RYŠKESNIEJI LIETUVIŠKOJO GYVENIMO IVYKIAI

Užbaigdami šešiašdešimtųjų metų dešimtmetį, prisiminkime svarbesniuosius įvykius iš lietuvių gyvenimo laisvajame pasaulyje, kurie negali neįeiti į mūsų tautos istoriją. Tų įvykių, palyginti, buvo apsčiai. Kai kurie jų:

1961

II Dainų šventė Chicagoje, sutraukusi virš 1.000 dainininkų.

1962

II Kultūros kongresas Chicagoje. Isteigtas ir Amerikos valdžios patvirtintas Lietuvių Fondas.

1963

II Tautinių šokių šventė Chicagoje.

1964

Lietuvių diena pasaulinėj parodoj New Yorke.

1965

Pietų Amerikos lietuvių kongresas São Paulo mieste, Brazilijoje. Jaunimo suorganizuotas, vad. «Lapkričio 13» manifestas Lietuvos laisvei atstatyti New Yorke. Amerikos kongreso atstovų rūmų rezoliucija, rekomenduojanti, kad prezidentas rastų galima Pabaltijo bylą iškelti J. Tautose ir kt. forumuose.

1966

Amerikos senatas Pabaltijo reikalu priėmė panašią rezoliuciją kaip atstovų rūmai. III Dainų šventė. Chicagoje. Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresas Chicagoje.

1967

Pietų Amerikos Lietuvių kongresas Buenos Aires. III Kultūros kongresas Chicagoje.

1968

III Tautinių šokių šventė Chicagoje. Teatrų festivalis Chicagoje.

1969

Lietuviškosios Enciklopedijos leidimo užbaigimas. Mokslo ir kūrybos simpoziumas Chicagoje.

Žudynės ir Komunistai

SKELBIANT ŽUDYMUS VIETNAME, TENKA PRISIMINTI IVYKIUS IR LIETUVOJE

Tariamieji Song my ar My lai įvykiai Pietų Vietname, kaip ir reikėjo laukti, sovie spaudos išnaudojami įmanomai plačiau. Lapkričio mėn. antrojoje pusėje apie 1968 m. menamą įvykį Vietname prapliupo ir režiminė spauda Lietuvoje.

Lietuvos skaitytojui kasdien į galvą buvo kalami teiginiai: «Amerikiečiai — 20 amžiaus barbarai», «JAV kariuomenės žvėriškumas», «Songmio kaimo tragedijos liudininkai kaltina», «Vietnamas slegia Amerikos sąžinę» ir pan.

Skelbė ir "Tarybinio paramos Vietnamui komiteto» narių atsišaukimą, kuriame vėl pabrėžiamas «baisus vandalizmo aktas», girdi, atgaivinąs «tautų atmintyje hitlerinių budelių piktadarybes».

Nenuostabu, kad ir «Tiesa» (nr. 276, lapkr. 27) pakartodama «tarybinės visuomenės atstovų pareiškimą», kartoja minti apie buvusių «piktadarybių» atgaivinimą. Ji teigia: «Galvodami apie Songmio kaimo tragediją, šiandien mes prisimename ir Lietuvos Pirčiupį, hitlerininkų gyvus sudegintus jo gyventojus..»

Lietuvos skaitytojui nuolat pabrėžiama, — esą net "sunku patikėti, kad mūsų dienomis kartojami fašistinių budelių nusikaltimai",

Tas pats Lietuvos gyventojas ir lietuvis, sovietams antrą kartą Lietuvą okupuojant pasitraukęs į Vakarus, gyvai prisimins, kad beginkliai gyventojai buvo nužudyti ne tik Pirčiupio kaime ir kad "fašistinių nusikaltimus" yra vykdę ne tik hitlerininkai, bet ir okupaciją Lietuvoj pakeitę "tarybiniai žmonės" — sovietai.

SUPLANUOTAS NAIKINIMAS

Červenės žudynės — Rainių miškelio įvykiai — Petrašiūnų sušaudymai — tai tik keli, iš daugelio, prisimintini įvykiai. Visose žudynėse, 1941 m. vasarą, bolševikai iššudė, nušovė, žiauriausiomis priemonėmis nukankino ne šimtus, bet tūkstančius ne tik politinių kalinių, vyrų, bet ir moterų, vaikų, įvairiausių žmonių.

Jie žuvo ne vykstant partizaninio karo sąlygoms (kaip dabar Pietų Vietname), bet vykdant iš anksto suplanuotą žmonių naikinimo planą.

Dabar pasaulyje ir ypatingai anapus geležinės uždangos skelbiant žinias apie buvusius įvykius, jis turėtų patirti ir apie raudonųjų okupantų, imperialistų įvykdytus žiaurumus.

Būtų sveikintina, jei šių dienų pasaulis ir ypatingai tie Vakarų sluoksniai, kurie kalba apie «Sovietų Sąjungos pasikeitimą, taikingo sambūvio» siekimus, galėtų patirti apie:

ŽUDYNĖS RAINIŲ MIŠKELY. Tai įvyko 1941 metais birželio 24-25 dienomis, jau prasidėjus vokiečių—rusų karui, vokiečiams dar neužėmus Telšių. Rusai Rainių miškely žiauriausiu būdu nukankino 73 lietuvius politinius kalinius.

Jei dabar sovietų spauda šaukia apie '20 amžiaus barbariškumą, — žvėriškumą Vietname», tai jį toli pralenkia sovietų karių elgesys, kai, pagal protokolą, lietuviams kaliniams Rainiuose buvo «iupama oda, triuškinami kaulai ir galva, išlupamos akys, badomi padai, ištaškomi smegenys, nupiaunamas liežuvis, ištraukiami viduriai...» ir t.t.

VISA TAI REIKIA KELTI

1941 metų įvykiai Rainių miškely netoli Telšių, dokumentuoti, Italijoje pokario metu panaudoti kampanijoje prieš komunistus, gi knygelė apie įvykius Vliko savo metu buvo išleista prancūzų kalba. Medžiaga naudota ir raudonojo teroro parodose.

Dabar atsiranda reikalas tuos įvykius priminti ir ypač, kai ir sąlygos žymiai palankesnės.

Červenė, gudų miestelis, apie 40 mylių į rytus nuo Minsko, tai kitas sovietinio barbariškumo liudytojas. Tais pačiais 1941 metais birželio 26-27 dienomis bolševikai, išvarę iš Minsko, netoli Červenės sušaudė kelis šimtus kalinių ir jų tarpe buvo apie 70 iš Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo išgabentų lietuvių. Kiti žuvę — lenkai, gudai ir ne tik vyrai, bet ir moterys.

Masinis kalinių žudymas, vykdytas bolševikų, vyko įvairiose Lietuvos vietose — Kretingoje, Petrašiūnuose, Pravieniškėse, Panevėžy, Raseiniuose, Sargėnuose ir kitur. Lietuvių Enciklopedijoje paskelbtais duomenimis, nužudytų lietuvių skaičius tose vietose siekęs 1114.

Jei dar priskaityti dešimtis tūkstančių ištremtų, Sibire ir kitur stovyklose ar kalejimuose mirusius bei žuvusius lietuvius — vyrus, moteris ir vaikus, kūdikius — tai medžiagos apie «20 amžiaus barbariškumą» būtų nepaprastai daug.

Sovietų laikraščiai skelbia amerikiečių barbariškumą Vietname, bet jie turi prisiminti ir savo padarytus barbariškumus Lietuvoje ir kitose jų okupuotose valstybėse.

Jų barbariškumą kaip tik šiuo metu kelti būtų ypatingai pavergtųjų tautų atstovų pareiga.

Pagarba ir Meilė Priesams

Kiekvienas žmogus vertas pagarbos ir meilės. Kodėl? Todėl, kad Dievas sutvėrė, kadangi jį mylėjo. Ką Dievas myli, mes negalim neapkęsti.

Už visus ir už kiekvieną Dievo Sūnus mirė ant kryžiaus. Mirė, kadangi visus ir kiekvieną mylėjo. Negalima drįsti neapkęsti to žmogaus, kurį myli išganytojas Kristus iki mirties prie kryžiaus. Dievas, Kristus nejuokauja. Jei jis ką myli, tai tas yra verta mylėti. Kaip gali Dievas nemylėti savo paties kūrinio?

Bet štai ypatingas atvejis. Turim priešų. Ar ne visai naturalu neapkęsti savo priešo, jo vengti? Bet Kristus sako ką kita. Ir su juo tą patį sako Vatikano II Santaryba:

«Pagarba ir meilė rodytini ir tiems, kurie visuomeniškai politiškai ir net religiškai yra kitaip nusistatę ir elgiasi, negu mes. Juo daugiau, vadovaudamiesi draugiškumu ir meile, įsijungsime į jų galvojimą, juo lengviau pajėgsim užmegzti su jais pokalbį.

TAI KĄ, AR TURIM PRITARTI NEDORYBEI?

Jokiu būdu? Negalim būti abejingi tiesai arba gėriui. Pati meilė verčia Kristaus mokinius skelbti išganymo tiesą žmonėms. Bet reikia sugebėti atskirti pačią klaidą, nuo klystančio žmogaus. Klaida visada taisytina. Klystąs žmogus visada turi asmens vertybę. Viena Dievas tėra širdžių teisėjas ir tyrėjas. Jis draudžia mums spręsti ar kas sąžinėje kaltas, ar nekaltas.

O KAIP SU ĮŽEIDIMAIS?

Kristaus mokslas taip pat reikalauja atleisti įžeidimus ir įsako visus priešus mylėti. Sename Testamente buvo pasakyta: «Mylėsi savo artimą ir nekęsi savo neprietelio". Kristus gi įsako: «Aš jums sakau: Mylėkite savo neprietelius, gera darykite tiems, kurie jūsų nekenčia, ir melskitės už persekiojančius ir šmeižiančius jus», (Mt. 5. 43-44).

AR VISI ŽMONĖS LYGŪS?

Visi žmonės gavo iš Dievo protaujančią sielą ir yra sukurti kaip Dievo paveikslas. Visų yra ta pati prigimtis. Visų ta pati kilmė. Visų, Kristaus atpirktųjų, tas pats dieviškas pašaukimas ir tikslas. Todėl kaskart labiau reikia pripažinti PAGRINDINĖ VISŲ LYGYBĖ.

NELYGYBĖS

Ne visų žmonių lygios fizinės jėgos. Ivairus yra ir proto bei valios pajėgumas. Bet negalima nelygybės remti ir pateisinti lytimi, rase, spalva, visuomenine padėtimi, kalba arba religija. Apgailėtina, kad tos pagrindinės kiekvieno žmogaus teisės dar nėra visame pasaulyje garantuojamos. Juk ir šiandien dar daugelyje vietų moteriai neleidžiama laisvai tuoktis su kuo nori, ar pasirinkti gyvenimo luomą, ar pasiekti tą patį išsilavinimą bei kultūrą, kuri pripažįstama vyrams.

SKIRTUMAI IR LYGYBĖ

Yra, tad, visokių nelygybių tarp žmonių, bet pats jų pagrindas visų yra tas pats: kiekvienas žmogus yra asmo, ir kiekvienas asmuo yra vertingas ir todėl gerbtinas. Todėl gerbiant žmogaus asmenį visų pirma reikia sudaryti kiekvienam žmoniškesnes ir deramas gyvenimo sąlygas, kad nė vienas žmogus nebūtų pasmerktas gyventi tartum koks gyvulėlis. Per didelis vienų šeimų ar tautų turtingumas, o kitų skurdas kelia pasipiktinimą, prieštarauja socialiam teisingumui, asmens vertybei, o taip pat visuomeninei ir tarptautinei taikai.

VISKAS TURI TARNAUTI ŽMOGAUS VERTYBEI

Tiek privačios žmonių įstaigos, tiek valstybinės privalo stengtis tarnauti žmogaus vertybei ir tikslui. Reikia kovoti prieš bet kokį visuomeninį ar politinį pavergimą, ir kokia bebūtų krašto valdžia, reikia ginti pagrindines žmogaus asmens teises.

(pabaiga 5 pusl.)

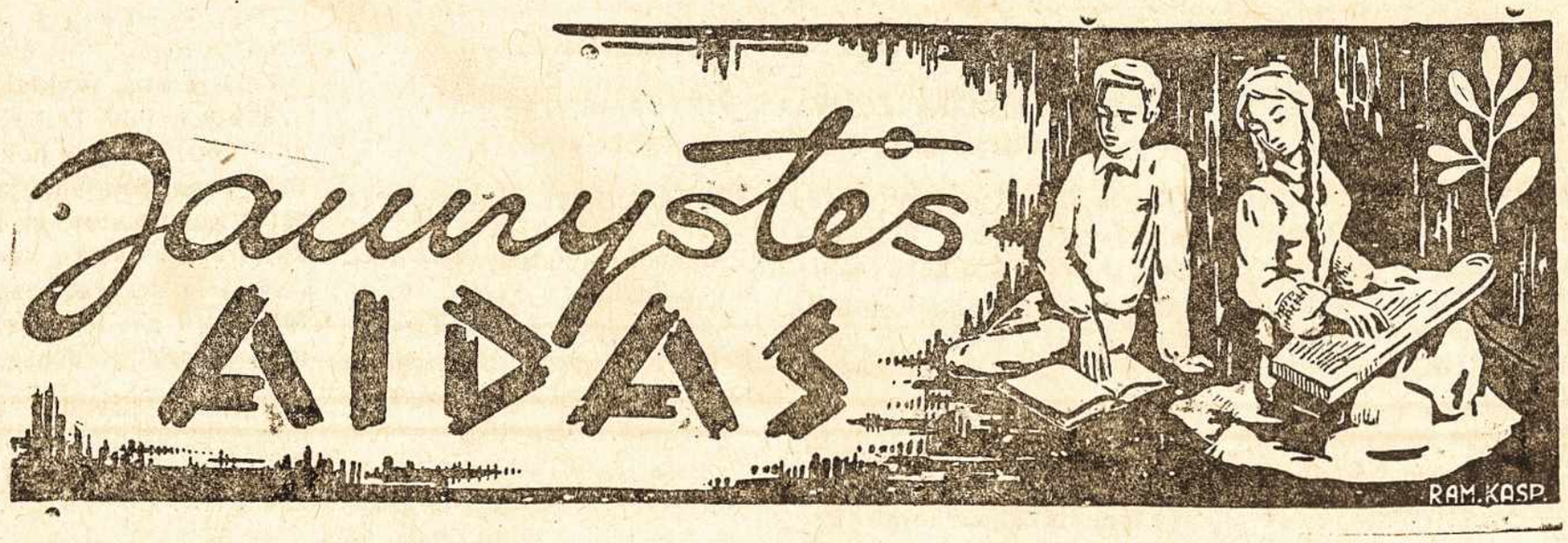

MÚSU JĖGOS, MÚSU ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĖVYNEI

Rūkymo auka

IŠ DAKTARĖS DIENORAŠČIO

DR. K. PAPROCKAITĖ-SIMANAITIENĖ

Naktis. Greitosios pagalbos sirena sudrumstė miegančio miesto tylą. I ligoninės kiemą su dideliu triukšmu įvažiavo greitoji pagalba. Du jos tarnautojai, žengdami greitais žingsniais, įnešė jauną, deguonį gaudančią pacientę. Moteris buvo labai sulysusi. Jos žibančios akys, pamėlynavusios lūpos ir išblyškę veidai rodė ją sunkiai sergančią. Po trumpo patikrinimo ji buvo paguldyta į kritiškai sergančiųjų palatą.

Susirūpinę giminės sekė kiekvieną gydytojos ir sesers žingsnį. Iš jų veidų išraiškos jie bandė išskaityti ligonės padėties rimtumą. Pacientė buvo pilnoj sąmonėj, bet ji negalėjo kalbėti, nes jai trūko oro. Jos vyras papasakojo liūdną žmonos istoriją.

Ši 34 metų moteris buvo išsiskyrusių tėvų duktė. Jie abu buvo vedę ir turėjo savo šeimas. Mergaitė nuo pat mažens buvo stumdoma nuo tėvo prie motinos. Ji augo be globos ir be tėvų meilės. Nuo 10 metų amžiaus, ji didesnę laiko dalį praleisdavo gatvėj. Čia ji išmoko rūkyti. Pradėjo nuo vienos dviejų cigarėčių, o vėliau jai neužtekdavo dviejų pokelių per dieną. Būdama 20 metų amžiaus, ji ištekėjo, bet rūkyti nenustojo. Turėdama 31 metus, ji pradėjo kosėti. Vyras patarė jai eiti pas gydytoją, pasitikrinti plaučius, bet ji atsakydavo: «Praeis — tai tik rūkančių žmonių kosulys». Vėliau pradėjo ji jausti nuovargį, apetitas sumažėjo ir svoris ėmė kristi. Kosulys pasidarė labai įkyrus ir jai pradėjo trūkti oro. Ji buvo nuvežta pas gydytoją. Daktaras konstatavo toli pažengusį plaučių vėžį. Operuoti buvo jau pervėlu, ir ji buvo gydoma radiacija. Kurį laiką ji jautė lyg pagerėjimą, bet neilgam. Ligonė didesnę laiko dalį turėjo praleisti ligoninėj negu namie. Jos maža dukrelė ir sūnelis augo senelės priežiūroj. Pagaliau atėjo kritiškas momentas, ir ji paskutinį kartą buvo atvežta į ligoninę.

Iėjau į palatą patikrinti ligonę. Jos veido išraiška rodė mirties agoniją.

Ligonė blaškėsi. Jos išgąsčio pilnos akys ieškojo pagalbos. Pro pusiau pravias lūpas ji su dideliu sunkumu sušnabždėjo: «Daktare gelbėk mane». Jos mirties baimė ir išgastinga išvaizda sukrėtė mane. O kaip aš norėčiau išgelbėti šią jauną motiną, kuri yra taip reikalinga savo vaikams. Kilo galvoje mintis, kad našlaičius gali ištikti panašus likimas, koks ištiko jų motiną.

Pacientės gyvybė kabojo tik ant plauko, ir jokia mediciniška priemonė nebegalėjo jos išgelbėti iš mirties, Ieškojau jai nuraminti žodžių, nors ir pati netikėjau: «Padėsiu jums, kiek galėsiu, tik stenkitės kvėpuoti giliau». Ligonė pradėjo mažiau blaškytis. Pašauktas kunigas suteikė jai paskutinį patepimą. Alsavimas buvo ramesnis, bet ligonės jėgos mažėjo. Staiga ligonė sugargaliavo, giliai atsiduso ir amžiams užbaigė savo liūdną istoriją.

Šiurpas perbėgo mane ir ten buvusios sesers kūnu. Mums buvo labai gaila tos cigarečių aukos. Jos kūnas buvo padengtas balta paklode ir amžiams išvežtas iš ligoninės.

Išėję iš palatos, mes pagalvojome, kiek dar tokių jaunų gyvybių nuneš į kapus rūkymas, apie kurį tiek daug rašoma, bet į kurį tiek mažai kreipiama dėmesio.

VYTAUTAS ČĖSNA

Kalba Išvytas Elgeta

Su nieku šiandien nenoriu turėt ryšio:
Ir gyvenimo ir laimės jau gana —
I pasaulį bjaurų, dvokiantį negrįšiu,
Neskambės su jaunu rytmečiu daina.

Žmonės, rodos, turi širdį -- net parodo,
Artimo nelaimė rauda kaikada...
O nuklydę svetimųjų dienų sodan
Širdis vysta, tartum lapkričio žiedai...

Neščiau širdį, visas visas atsiduočiau
Tau, mielasis rugio lauko šlamesy...
Tik sakyk, kodėl gegužy toks ruduo čia,
Tik pratarki, kodėl vysta čia visi...

Vysta žiedas žydinčioj gegužio puotoj, —
Jį palaužė miela glostanti ranka...
Vystu aš, ta jūsų laime vainikuotas,
Vien nuo jūsų tyliai ištarto: man kas!

Jums visvien, ar žemėj ašaros ir kraujas,
Jums visvien, ar miršta elgeta purve.
Nebemokate užtraukti giesmę naują,
Nebežinote į saulę kelio vest.

Jums visvien — mirtis, gyvenimas ar niekas;
Jums visvien, ar čia ateis šiurpi mirtis...
Jūs linksmoj dienoj visad akli paliekat,
Jūs klausysite ir liksite kurti!

Su jumis žiūrėt ir neregėt negrįšiu,
Nesugrįšiu, neišgirsiu aš skambios dainos...
Su jumis šiandien turėt nenoriu ryšio:
Jums gyvenimo ir meilės jau gana!

V. Vokietija, 1941 m.

«Tiltai ir Tuneliai» - jaunuju poezijos rinkinys

«Ateities» knygų leidykla Š. Amerikoje išleido pačių jauniausių mūsų poetų poezijos rinkinį, pavadintą «Tiltai ir tuneliai». Čia surinkta dešimties poetų poezijos pavyzdžiai:

Remigijaus Bičiūno, Jurgio Bradūno, Indrės Damušytės Kęstučio Gaidžiūno, Marikos Kvietkauskaitės, Mirgos Pakalniškytės, Teresės Pautieniūtės, Ramunės Sakalaitės, Laimos Švėgždaitės, Aldonos Zailskaitės.

Jie gimę tarp 1945 ir 1952, vadinas, amžiaus riba 17-24 metais, išskyrus K. Gaidžiūną, gimusį 1939. Visi jie gimę Vokietijoje, išskyrus vėl Gaidžiūną, gimusį Kaune, ir Sakalaitę, gimusią Kanadoje. Dalis jų studijas baigę, kai kurie tebestudijuoja. Visi jie yra augę jaunimo organizacijose — ateitininkuose, skautuose, neolituanuose. Kai kurie aktyviai tebedirba organizacijose, bendruomenėje.

DIDMIESČIŲ VAIKAI

Visi jie yra augę ir tebėra veikiami didmiesčių aplinkos. Rinkinio leidėjų žodžiais: "Jie brendo ne lietuviško šilo pavėsy, bet Vakarų civilizacijos mūruose, Todėl ir jų kūrybinis pulsas plaka ne betarpiai išgyventu rugio varpos lingavimu, o greitkelių ritmu". To ritmo pobūdį galima įžiūrėti išreikštą ir rinkinio vardu — Tiltai ir tuneliai. Tai judėjimo, dinamikos, tempo ir nežinios išraiška.

Visiem šiem poetam bendra tai, kad jų pasaulis yra apribotas santykiu su šia technikine civilizacija. Bendra ir tai, kad ta aplinkos dvasia neduoda jiem susižavėjimo. Jų poezijos nuotaika, jei nesakytum niūri, tai bent jau nesaulėta.

KUO SKIRIASI

Dešimtuko tarpusavio skirtumai ima rodytis, kai sustoji prie klausimo: kiek jis rezignuojamai skęsta aplinkoje, kiek skelbia jai pasipriešinimą? — Jurgis Bradūnas gal aiškiausiai išsako savo svetimumą, net aversiją metalui, laboratorijai, kuri "atsiduoda tuštuma ir mirtim". Savo širdies polėkį išreiškla noru būti "už lango", kur vilioja gyvybė. Tai pabrėžia ir autobiografinėje nuotrupoje: "Tapsiu gamtininku-miškininku, o laisvu laiku nuvirtęs kur po egle, pamiklinsiu plunksną".

Neapsakyta opozicija aplinkai slypi Marikos Kvietkauskaitės žodžiuose, kuriais ji reiškia savo pozityvų siekimą: "Noriu, kad pasaulyje vyrautų taika ir pagarba žmogui. Poezijoje ji tarsi užsidaro nuo aplinkos ir pasineria asmeniniuose žmogiškuose pergyvenimuose.

ŽAVISI

Kitu variantu žiūri į gyvenimo dinamiką Teresė Pautieniūtė. "Mane žavi rytojaus paslaptingumas. Pasaulis, kasdien vis kitokiu veidu, mane stebina, verčia liūdėti, juoktis ir kartais — rašyti". Savo užsidarymu nuo aplinkos ji kiek panaši į Kvietkauskaitę.

Visai priešingai Mirga Pakalniškytė — ji gyvena reklamos užgožtą vakarą, virtuvės prozą, aerodromo cigarėtės dūmus, Ji mėgina žvelgti į aplinkos atlaužas atvirom akim.

Aldonai Zailskaitei aplinka yra medžiaga iš kurios žmogus gali kurti naują pasaulį. Pasaulis tiek bus gražus, kiek patys jį tokiu padarysim. Viskas mūsų rankose. Tik reikia duoti bent tiek kiek tikimės gauti. Poezijoje ji atvirai žvelgia į miesto vaiką, kurio gyslose teka sniegas ir juodas ledas. Tačiau ano teoretiškai pareikšto aktyvumo pasauliui padaryti gražesniam pačiuose eilėraščiuose nematyti.

FORMOIS

Skirtumus ima pastebėti taip pat, sustojęs prie klausimo: kokios formos imasi šio rinkinio poetai savam pasauliui reikšti? — Visiems bendras yra atsisakymas nuo klasinės formos, kuri eilėraštį sudisciplinuoja strofom, rimais, ritmais. Dabar populiari yra palaida pusiau retorinė, pusiau reportažinė forma, kuri turi daryti natūralumo įspūdį, bet kuri taip pat yra pagunda pasitenkinti reportažu. Tai pagundai ne visai atsisparia. Kai kurie šio rinkinio poetai betgi jaučia išvidinį ritmą; jį reiškia kilimo ir slūgimo periodais. Tuo keliu stipriausiai disciplinuoja savo eilėrašti Kvietkauskaitė, o šalia jos gal ir Švėgždaitė.

Mada yra "mini" eilėraštis. Tokia forma labiausiai išsiskiria Gaidžiūnas, tenkindamasis kartais trim eilutėm. Ta kryptimi kiek pasinešus ir Pautieniūtė.

Labiausiai krinta į akis Bičiūno eilėraščių ir forma, ir pergyvenimas. Jo formą galima būtų lyginti su forma, vartojama abstraktiniame mene. Joje neieškok logikos tarp žodinių vaizdų, neieškok nei harmonijos vaizdų kombinacijoj. Realistinis artumas, poetinis konkretus žodis, reportažas ir lyrika susilieja disonansais į žodžių kaleidoskopą. Pridėk dar atsisakymą nuo skyrybos ženklų — taškų, kablelių. Tokia forma yra Bičiūno tam pergyvenimui, kuriame pajunti aplinkos absurdą... Galima laikyti tai formos savotiškumu bet galima laikyti ir beformiškumo maniera dėmesiui labiau atkreipti.

(pabaiga iš 3 pusl.)

Dar daugiau: visos įstaigos turi palengva būti pritaikomos dvasiniams žmogaus reikalams, nes tie yra visų aukščiausi ir visų svarbiausi.

NEPAKANKA VIEN ŠAVES ŽIŪRĖTI

Teisingumo ir meilės pareiga vis geriau atliekama tuomet, kai kiekvienas prisideda mas prie bendrosios gerovės, taip pat ugdo, remia viešas bei privačias įstaigas, kurios stengiasi gerinti žmonių gyvenimo sąlygas.

Kaikurie žmonės garsiai kalba ir skelbia didžius idealus, bet praktiškai visą laiką taip gyvena, tartum jie nematytų visuomenės reikalų. Daugelis visuomeninius ir valstybinius įstatymus laiko mažmožiu. Ne mažai yra tokių, kurie nesigėdija suktybėmis išvengti TEISĖTŲ mokesčių ir kitų prievolių visuomenei. Viena iš svarbiausių žmogaus pareigų yra šventais laikyti visuomenės reikalus, jais rūpintis. Juo labiau šiandien žmonija susijungia, juo ryškiau žmonių reikalai nebesiriboja paskiromis grupėmis, bet apima visą pasaulį.

(Iš Vatikano II minčių)

TRIJŲ KARALIŲ ŠVENTĖ URUGVAJUJE

Kasmet Trijų Karalių šventė lietuvių parapijoje sutraukdavo daug žmonių Jaunimo pilni namai. Jie užviešpataudavo visą namą, visas raštines, visas patalpas, narstydavo, kaip tos žuvelės iš vieno kampo į kitą. Panašiai buvo ir šiais metais: namas pilnas jaunimo, salė pilna suaugusių, tai tų vaikučių mamytės, tėveliai, seneliai, pažįstami bei kiti kolonijos tautiečiai.

Vakarines Šv. Mišias atlaikė Gerb. Kun. Stanislovas Grigaliūnas. Per Šv. Mišias giedojo vaikų choras. Trumpą pamokslą apie Kalėdų žvaigždę pasakė T. Jonas Giedrys.

Programa prasidėjo bemaž ko punktualiai 18 val. Ji buvo tikrai graži. Daug kas ją jau buvo matęs per Kalėdų šventę Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijoje, bet ir da bar dar kartą ją stebėjo su dideliu susidomėjimu.

Programos pradžioj įvados žodį tarė Lietuvos Pasiuntinybės Pietų Amerikai spaudos atašė p. Kazimieras Čibiras. Visi dalyviai kartu sugiedojo kalėdinę giesmę: «Sveikas Jėzau gimusis".

Pirmoje dalyje vaikučių choras, nors ir trūko kelių gerų balsų (dainininkų) gražiai sugiedojo keletą kalėdinių giesmių bei padainavo keletą dainų, vieną jų net ispanų kalboje, kurios žodžius iš lietuvių kalbos išvertė Alina Eglė Mačanskaitė. To vaikų choro direktorius, chorvedis ir pijanistas buvo nenuilstamas ilgametis choro «Aidas» direktorius Vytautas Dorelis.

Antrą programos dalį sudarė vaidinimas "Kalėdų Sapnas", kurio autorius ir režisorius buvo mokytoja Gėnė Stanevičienė. Per šį vaidinimą vaikai šoko, dainavo ir vaidino. Nuostabu, kad tie vaikai, kurie, rodos, šiaip mažai ar visai nekalba lietuviškai, scenoje puikiai kalbėjo ir dainavo solo lietuviškai. Be abejo, gausiai susirinkusi publika negailėjo karštų ovacijų. Vaikų šokiams (baletui) ir dainoms gražiai pritarė kolonijos akordeonistas maestras Vytautas Vajauskas.

Trečią programos dalį pradėjo "Ąžuolynas", lietuviškų tautinių šokių moksleivių ansamblis, su jaunatvišku užsidegimu ir grakštumu sušokdamas Audėjų šokį ir Šustą, visiškai teisingai užsipelnęs audringų žiūrovų plojimų. Šokiams griežė Vytautas Vajauskas ir Luis Dorelis.

Reikia pasveikinti to ansamblio mokytoją Alfredą Stanevičių, kuris sugebėjo suformuoti jaunųjų sunkiai pažabojamą energiją į darnią tautinių šokių simfoniją.

Mūsų mažieji 6—10 metukų savo šokiais irgi linksmai pradžiugino visą publiką. Ypač sv didelių susidomėjimu juos sekė jų mamytės ir tėveliai. Tų vaikučių mokytoja Rosa Pretkūtė, kaip tikra motina, kantri ir rūpestinga, sugebėjo įtraukti ir įjungti net pačius mažiausius į ritmišką tautinių šokių žaismą. Akordeonu šokiams palydėjo Vytautas Vajauskas

Šventę užbaigė "Ąžuolynas", įrodydamas Malūnėlio ir Aštuonyčio šokiu, kad jeigu nesusilygino su visame pasaulyje pagarsėjusiu Gintaru, tai mažai trūksta.

Bendrai esame labai dėkingi tos šventės programos rengėjams mok. Gėnei Stanevičienei, Rosai Pretkūtei, Vytautui Doreliui, Alfredui Stanevičiui, Vytautui Vajauskui ir Luis Doreliui už tokią puikią šventę!

Vaikučiai buvo apdovanoti saldainiais. Visus Ąžuolynas pavaišino skaniais užkandžiais ir gėrimus. Visko buvo pakankamai. Bufetą maloniai aptarnavo «Ažuolyniečių» tėvai ir jaunikaitis Pranas Navikas, kad ir ne pirmos jaunystės, bet visad pasiruošęs jaunimui stoti talkon.

DRAUGO ROMANO KONKURSĄ LAIMĖJO RAŠYTOJA B. PUKELEVIČIUTĖ

Draugo laureatė antrą kartą

19-tojo Draugo romano konkurso jury komisija, susidedanti iš pirm. Anatolijaus Kairio, sekr. Dalios Kučėnienės ir keleto narių, sausio 11 d. turėjo Draugo redakcijos patalpose posėdį, kuriame aptarė pereitais metais atsiųstų 12 romanų ir finale balsavimu išrinko Vakaro slapyvarde pasirašytą romaną "Rugsėjo šeštadienį". Atidarius voką, paaiškėjo, kad šio premijuoto romano autorė yra Birutė Pūkelevičiūtė, gyv. Chicagoje.

Rašytoja Birutė Pūkelevičiūtė yra aktorė, režisierė, poetė. Eilėraščius pradėjo spausdinti periodinėj spaudoj 1944 m. Yra išleidusi eilėraščių rinkinį "Metūgės" (1952). Su romanu "Aštuoni lapai" yra laimėjusi 1956 m. Draugo romano premiją. 1961 m. yra laimėjusi Pasaulio Lietuvių bendruomenės premiją už dramą lietuviškam jaunimui — "Auksso žąsis". Ji buvo išleista 1965 m, "Rugsėjo šeštadienis" yra jos trečias premijuotas kūrinys.

Mecėnatas — Zigmas Umbražiūnas.

Šių metų romano premijos mecenatas yra Zigmas Umbražiūnas, kultūrininkas, žurnalistas. Dar būdamas moksleiviu laimėjo Lietuvos Aido pirmą ir trečią premiją už kelionių aprašymą po Lietuvą. Daug keliauja po Ameriką ir Drauge yra paskelbęs įdomių kelionių aprašymų.

Sveikiname laureatę ir mecenatą, susitinkančius kūrybinėje plotmėje. Premijos įteikimo iškilmės bus kovo 22 d. Jaunimo Centre su didelėmis iškilmėmis.

ĮSIDĖMĖTIN' ADRESAI LIETUVOS ATSTOVYBES URUGUAY, MONTEVIDEO.

p. Anatol. Grišonas, Ciudad de Paris 5836, Tel. 50-2180 Veikia kasdien prieš piet.

LIETUVIŲ BAŽNYČIA VILA ZELINA: Rua Inacio ir Av Zelina, Mons. Pío Ragažinskas, Tel. 63-5975.

Liet. Bendruomenė, pirmininkas p. Juozas Tijunelis Rua Iatai, 150 — Casa Verde, Tel. 266-0346.

TĖVAI JĖZUITAI: Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca — Tel. 273-0338.

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKOS S. PAULY:

MOOCA, Rua Juatindiba, 20 šeštadieniais 14 val.

LIETUVIAMS PAMALDOS LAIKOMOS

V. Zelina parapijoje kasdieną ir kiekvieną sekmadienį kaip iki šiol

Šv. Kazimiero parapijoje: Parque da Mooca Rua Juatindiba, 20.

Sekmadieniais ir šventadieniais 8, 10 ir 17,00 val. Darbo dienomis 7 ir 7,30 val., arba atskirai susitarus dėl laiko kai turimos metinės ar 7 d. mišios:

Išpažintys čia klausomos kasdieną prieš mišias,

Pirmą mėnesio sekmadienį Parque das Nações 10 val.
V. Carolina 15 val.,
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,30 val
Bom Retire, 10,15 val
 Utinga 16,30 val.,

Trečią:

Agua Rasa 8,30 val.;
Moinho Velho 11,30 val.,
Lapa 16,30 val.,

Paskutinį:

Vila Anastacio 8,30 val.;
Vila Bonilha 10 30 val.
V. Prudente 18 val.

«MŪSŲ LIETUVOS» REDAKCIJAI IR ADMINISTRACIJAI, TAIP PAT IR SÃO PAULO LIETUVIAMS JĖZUITAMS GALITE SIŲSTI LAIŠKUS ŠIUO ADRESU
CAIXA POSTAL 4421,
S. PAULO, BRASIL.

SKAITYKITE IR PLATINKITE VIENINTELĮ PIETŲ AMERIKOS SAVAITRAŠTĮ «MŪSŲ LIETUVA».

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis; dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Rezidencija: R. Joaquim Piza, 204 Tel. 31-2548

Raštinė: 15 de Novembro, 244 4.o - Sala 19 - Tel. 37-0324 no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkim pas lietuvius!

Įkorporavimai — kondominijos — sklypų išdalinimas — Administracija — nejudomo turto pirkimai bei pardavimai — kreipkitės į

Administradora e Imobiliaria Bernardes Ltda.

atsakomasis bendrininkas Gil Prestes Bernardes

Praça Antonio Prado, 33, — 4* andar, conjunto 401.
Telefonas 33-1443 — São Paulo.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Atsilankykite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA.

Lindoya vanduo yra senai žinomas gėrimas Kurio puikų veikimą į žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefones: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

EMBU
FONTE DOS JESUITAS

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEK

Mūsų Lietuva

RUA JUATINDIBÂ, 20 — P. DA MOÓCA — SÃO PAULO, 13

PRANEŠIMAS

Šiuomi pranešu, kad Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Taryba savo posėdyje š.m. sausio 11 nutarė imtis inicia tyvos suorganizuoti penktąjį Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą Venezueloje, Maracay mieste, su atskiromis išvykokomis į Caracas, Campo Carabobo ir kitur, jeigu Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Urugvajaus bei JAV lietuviai šiai min čiai pritars ir aktyviai šio kongreso darbuose dalyvaus. Kon gresui siūlomos trys provizorinės datos, būtent:

a. š. m. spalio 9—13 dienomis,

b. š.m. gruodžio 27—31 dienomis ir

c. 1971 metais vasario 16 proga.

Dėl šių datų atvykstantieji į Kongresą ar tų kraštų Vadovybės malonėkit pasisakyti iki šių metų vasario 28 dienos. Organizatoriai vadovausis daugumos pageidavimu.

Iš JAV nutarta specialiai pakviesti J. E. vysk. V. Brizgį, PLB ir VLIKO reprezentantus.

Visi Kongreso dalyviai kelionės ir pragyvenimo išlaidas apsimoka patys.

Šiam istoriniam Venezuelos Lietuvių Bendruomenės Tarybos posėdžiui pirmininkavo p. Jurgis Bieliūnas, sekretoria vo ponia Aurelija Žalnieriūnaitė Ross. Pagrindinis referentas buvo inž. Vladas Venckus.

Šis Tarybos nutarimas pavedamas pradėti vykdyti Centro Valdybai.

Su tikra pagarba,
pas, Vladas Venckus
Venezuelos LB Centro Valdybos
Pirmininkas

BENDRUOMENĖS TARYBOS POSĖDIS

bus vasario 13 dieną, 20 valandą Zelinoje, Jaunimo namuose. Visi tarybos nariai prašomi dalyvauti svarbiam pasitarimui

Kun. Juozas Šeškevičius
Tarybos prez. pirmininkas

VASARIO 16 MINĖJIMAS

šiemet bus vasario 15 dieną. Zelinos bažnyčioje 11 valandą iškilmingos mišios. 15 valandą minėjimo aktas Seserų Pranciškiečių gimnazijos salėje. Dalyvaukim visi, kam buvo ir tebėra brangi mūsų tėvynės Lietuvos Nepriklausomybė.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA

praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą,

Priima klientus savo raštinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.o andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

DR. ANTONIO SIAULYS
C. R. M. 10.647
Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Consultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca; Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada

DR. JONAS NICIPORCIUKAS
Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X
Consultorio: Rua Capt Pacheco Chaves, 1206,
Vila Prudente, Tel. 63-5352

Mooca

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Parapijos Globėjo metinė šventė bus kovo 8 dieną 15 valandą Tėvų Jėzuitų patalpose. Beveik kasdien pasitaikąs lietus gerokai trukdo sta tybą. Tik po poros savaičių galutinai paaiškės, ar bus galima ta proga rinktis naujoje pastogėje, ar teks pasitenkinti mažesne namų koplyčia. Sekite Mūsų Lietuvą, kuri jus laiku painformuos.

✦✦✦

MIŠIOS UŽ A. A. JUOZĄ MATELIONĮ

Vasario 10 dieną, ateinantį antradienį, 19,30 valandą mišios už a.a, Juozą Matelionį bus Nossa Senhora das Do res bažnyčioje, Casa Verde.

Užprašė Matelionių šeima ir kviečia draugus bei pažįstamus dalyvauti.

Sausio 25 diena Sofijai Polikaitytei ir Tadeo Sosa gimė sveika dukrelė Ana Claudia. Sveikinimai ir geriausi linkėjimai laimingiems tėvams!

Vasario 1 dieną Vila Anastacio Tėvas Jonas Giedrys pakrikštijo Valerijos Sadauskaitės ir Josė M. Canga dukrelę Susaną.

AUKOJO DRABUŽIŲ

Per p. A. Baltaduonienę Bendruomenės Savišalpos Tarnybai aukojo drabužių ponios: Adomavičienė, O. V. Juzienė, Z. Vancevičienė, A. Kuzmienė, Benedikta, Stankevičienė, M. Jurgelevičienė ir A. Baltaduonienė. Visoms au kotojoms nuoširdus ačiū. Drabužiai sudėti pas Tėvus Jėzuitus ir dalijami jų reikalingiems lietuviams. Turintieji nevartojamų drabužių malonė kite paaukoti.

NEPAMIRŠKITE

Užregistruoti savo vaikus į lietuvišką Šv. Kazimiero parapijos mokyklą. Mokslas pra sidės po šv. Kazimiero šventės.

GIMTADIENIAI:

Vyrų Brolijos narys Antanas Skrebys (vasario 4 d.), Jonas Šermukšnis (8), Uršulė Tokaravičienė (10), Vyrų Brolijos narys Pranciškus Satkūnas (12), Marijona Zizienė (14) ir Apolonija Baltaduonienė (14). Laimingų ilgiausių metų.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Antanina Danelienė 40 ncr. (ne Perednienė), Marija Slautienė 20 ncr., Vera Vaišnorienė 20 ncr.

PAIEŠKOMAS VINCAS ČESNA. Jo sesuo Petronėlė Grajauskienė ieško Vinco Česnos, kuris atvyko į S. Paulį prieš 40 metų. Apie ji žinantieji malonėkite pranešti TT. jėzuitams telefonu 273-0338.

JONAS PETKEVIČIUS kilęs iš Trakų apskrities, Varniškių kaimo, dabar gyvenąs Lenkijoj ieško savo dviejų seserų: Petkevičiaitės Laosės ir Amilijos, jų tėvo vardas Stanislovas. Jodvi ištekėjusios, vyrų pavardės nežinomos. Ar jos pačios tegul atsiliepia, ar kas jas pažista, tegul būna geras ir praneša TT. jėzuitams tel. 273-0338.

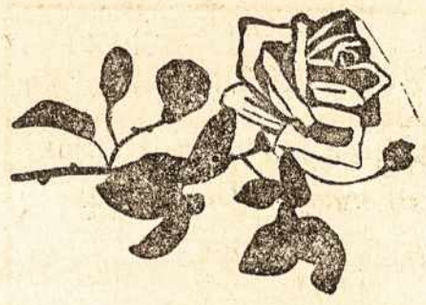

V. tem interêsse em saber tudo sôbre o Volkswagen de 60 HP?

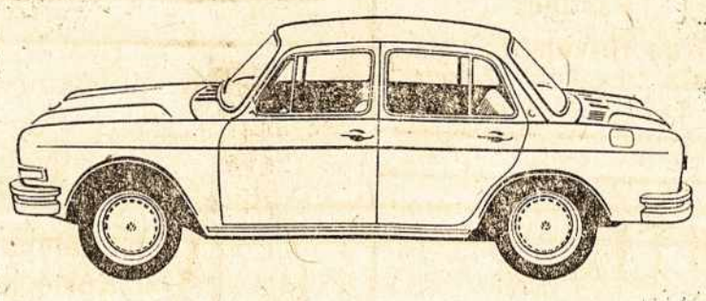

Procure-nos.

ESTAMEL - Estanislau Meliunas Jr.
R. Ibitirama, 1235-1269 Fone 63-2387, V. Prudente
REVENDEDOR AUTORIZADO

ATSKIRO NUMERIO
KAINA 0,40

V. Zelina

Praėjusį sekmadienį susižie davo Elena Seliokaitė su Martynu Ramoška. Abudu jaunuoliai priklausė moksleiviams ateitininkams. Širdingiausi sveikinimai.

Sveikiname Joną Šermukšnį su pasisekimu darbe. Jonas Šermukšnis dirba Volkswagen fabrike. Šiomis dienomis tapo paskirtas aukštesnėm pareigom.

Prasidės tuoj mokslo metai. Jau laikas registruoti mokinius ir lietuvių kalbos pamokoms. Užrašyti prašome Vila Zelinos klebonijoj bet kurią dieną.

Šiais metais bus stengiamasi suorganizuoti lietuvių kalbos pamokas nevien šeštadieniais, bet ir savaitės kitomis dienomis, ypač kad galėtų pasinaudoti lietuvių kalbos pamokomis toliau gyvenantieji. arba kuriems šeštadienį atvykti į pamokas sunkiau yra.

Sausio 31 d., praėjusį šeštadienį, Ona ir Anizijus Popic minėjo sidabrinį vedybų jubiliejų. Mišias laikė ir jubiliatus palaimino prel. P. Ragažinskas. Giedojo Lietuvių Katalikų Bendruomenės choras, Vakarienė svečiams buvo suruošta Jaunimo Namuose.

Lietuvių Sąjungos Brazilijoj jaunimas ruošia išvažiavimą pikniką 22 dieną vasario į Rio Grande, Hawai klubą. Autobusai išeis ryte iš Mokos ir Vila Zelinos, Daugiau informacijų pas valdybos narius,

Barbora Leleikytė Vilkauskienė, 84 metų amžiaus, kilusi iš Dusetų, mirė 1 dieną vasario. Nuliūdime paliko tris dukteris ir tris sūnus, marčias, žentus ir anūkus. Palaidota Formoza kapuose. Septintos dienos mišios bus 7 dieną vasario, 7 val. ryto, Vila Zelinoje.

Mokslo metai pradžios mokyklose prasidės 23 d. vasario, o gimnazijose — 9 dieną kovo.

JAU VEIKIA TĖVAMS JĖZUITAMS PASKIRTAS NAUJAS TELEFONO NUMERIS.

Jis yra: 273-03-38.